Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

Auteur
[redacted]

TER BESLSSING
Datum
30 januari 2023

Kenmerk
DGA-PAV / 26194177

Kopie aan

Bijlage(n)
2

nota

Beslisnota stand van zaken energietransitie glastuinbouw

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding
De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft u op 21 december 2022 verzocht om de stand van zaken rondom de glastuinbouw, in het bijzonder de stand van zaken van de uitvoering van klimaatafspraken. Met bijgevoegde brief voldoet u aan dit verzoek.

Advies
U wordt geadviseerd bijgaande brief aan de Kamer te verzenden.

Kernpunten
- Voor deze 'stand van zaken- brief' is de Kamerbrief samenhangend pakket glastuinbouw van april 2022 als startpunt gehanteerd. Deze brief werd aan de Kamer verzonden door uw ambtsvoorganger, samen met de Minister voor Klimaat en Energie en de Staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst en geeft de uitwerking van het Coalitieakkoord, de samenhang met de uitvoering van het klimaatakkoord en de randvoorwaarden die het kabinet creëert om de glastuinbouw verder te verduurzamen.
- In onderhavige brief staat u stil bij de hoge energieprijzen, de gevolgen die dat voor de sector heeft en op welke wijze het kabinet de sector steunt in deze moeilijke en onzekere tijd.
- Verder gaat u in op de voortgang op de diverse onderwerpen en benoemt u de belangrijkste momenten in de komende periode.
- Met onderhavige brief stuurt u de door motie Valstar c.s.[1] gevraagde impactanalyse van de voor 2025 voorgenomen fiscale maatregelen in de energiebelasting op de glastuinbouw. Het betreft de volgende maatregelen uit het Coalitieakkoord: afschaffen verlaagd tarief gas glastuinbouw en beperking

Ontvangen BPZ

[1] Kamerstuk 27 428, nr.392.

inputvrijstelling warmtekrachtkoppeling installaties. Met deze brief doet u deze motie af.

- De impactanalyse is door Wageningen Economic Research (WEcR) uitgevoerd en laat zien dat de impact voor de tuinders zeer fors is. Als alleen naar de genoemde fiscale maatregelen wordt gekeken, stijgen de door WEcR berekende jaarlijkse lasten van €165 mln naar €761 mln in 2025 en van €170 mln naar €840 mln in 2030.
- Of en hoe tuinders zich hierop kunnen aanpassen is onzeker, vanwege de diversiteit in de sector, de onzekerheid van de energiemarkt, de toekomstige ontwikkelingen van de afzetmarkt en de samenhang daartussen. Zelfs als het gasverbruik met 50% wordt verminderd is de stijging van de lasten fors en is de opbrengst hoger dan budgettair werd geraamd in het coalitieakkoord; het coalitieakkoord begroot een extra opbrengst als gevolg van deze twee fiscale maatregelen van €145 mln in 2025, en structureel €133 mln. Overleg op bewindsliedenniveau en met coalitie is nodig, ook om er voor te zorgen dat deze mogelijke overshot niet worden ingeboekt als extra inkomsten.
- De impactanalyse zal meegenomen worden in de besluitvorming over Belastingplan 2024, waar deze voorgenomen fiscale maatregelen in opgenomen zullen worden en waarvoor verder en breder onderzoek zal worden verricht, onder meer naar de effecten op andere sectoren dan de glastuinbouw. Het is de vraag of het voor de glastuinbouwsector een optie is om dit zo ver door te schuiven.
- Ook gaat de brief kort in op de uitvoering van de motie Van der Plas et al met het verzoek om een impactanalyse te maken van de primaire en secundaire gevolgen van faillissementen in de glastuinbouw[2]. U geeft aan in gesprek te zijn met WEcR over de mogelijkheden om de impact van bedrijfsbeëindigingen in beeld te krijgen en de effecten die dat heeft op de rest van de keten. Zodra de opties in beeld zijn (Q1), belooft u de Kamer nader te informeren.
- U sluit af met het benoemen van de grote, maar ook noodzakelijke en urgente ambities. De glastuinbouwsector heeft hiervoor al een belangrijk fundament gelegd - en de overheid ondersteunt hierbij -, maar desondanks er zullen ook tuinders zijn die tot de conclusie komen de energietransitie op hun bedrijf onvoldoende vorm kunnen geven. Zij zullen hun huidige productie zullen moeten afbouwen of omvormen.

Toelichting

De hoge energieprijzen hebben afgelopen jaar veel onrust gegeven onder tuinders. Dit zal het komende jaar niet anders zijn. Het is voor veel glastuinbouwondernemers een onzekere tijd en met grote verschillen tussen ondernemers. Dit komt onder andere door het type teelt (energie-intensiteit en cyclus van het gewas), de energiepositie (leveringscontract), aan- of afwezigheid van een warmtekrachtkoppeling (stroomverkoop) en de financiële situatie van de onderneming. In de brief benoemt u een aantal maatregelen om glastuinders die in een moeilijke situatie zitten zoveel mogelijk te helpen: naast ophoging van het openstellingsbudget van de Regeling Energie-efficiëntie Glastuinbouw (EG regeling) en doorpakken op de energietransitie, gaat het om de Tegemoetkoming

[2] Kamerstuk 36 200 XIV, nr. 108.

Energiekosten (TEK-regeling) en het borgstellingskrediet om de ondernemer te helpen bij liquiditeitsproblemen op de korte termijn.

De overstap naar alternatieven voor aardgas is de grote uitdaging in de glastuinbouwsector (naast energiebesparingsmaatregelen). Om hier ruimte voor te geven, heeft u in 2022 het EG-openstellingsbudget verhoogd naar €60 mln. Verder wordt in 2023 de €11 mln van de Opslag Duurzame Energie (ODE)-compensatiemiddelen ingezet voor warmte-infrastructuur, zoals benoemd in de Miljoenennota 2023. Beoogd wordt om deze middelen in te zetten voor het eerste openstellingsbudget van de subsidieregeling warmtenetten glastuinbouw die momenteel in ontwikkeling is.
Daarnaast worden in de brief normerend en beprijzende onderwerpen behandeld: het individuele systeem en de energiebesparingsplicht.